

YRKESORGANISASJONENES
SENTRALFORBUND

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.: 2007 05350-/ROL

Vår ref.: FBH 2009

Høring – forsøk om metodeutvikling innen arbeidsrettet rehabilitering

Innledningsvis vil YS gi uttrykk for vår positive holdning til at det etableres tiltak i grenselandet mellom medisinsk behandling og yrkesrettet attføring, og støtter derfor de foreslåtte forsøkene.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet innleder høringsnotatet med at grenseflaten mellom helse og arbeid har vært preget av mangelfulle tilbud, uklare arbeidsforhold og for lite arbeidsretting av tilbudene. Økning i antall uføretrygdede og NAV-reformen har aktualisert behovet for lavterskeltilbud i NAV's regi, særlig for personer som av ulike årsaker ikke kommer inn på arbeidsmarkedet eller pga. sykdom står i fare for å falle ut av arbeidslivet.

En har sett behov for virkemidler som kan settes inn tidlig i et sykefraværsløp for å unngå langvarig sykefravær, aktive tilbud ved mottak av rehabiliteringsytelser – og tidsbegrenset uførestønad, og tiltak som kan være starten på et arbeidsrettet løp.

Fra 1.1.09 er tiltaket arbeidsrettet rehabilitering for sykmeldte etablert i ordningen "Raskere tilbake". Målgruppen er utvidet til personer som har fått sin arbeidsevne nedsatt slik at vedkommende hindres i å skaffe seg eller beholde inntektsgivende arbeid.

Tiltaket er i en oppstartfase, med behov for videreutvikling av tilbudet. Et tilbud til en meget sammensatt målgruppe, og med behov for økte kunnskaper om metoder.

Departementet har på den bakgrunn foreslått to forsøk for å prøve ut og forbedre metoder i forbindelse med arbeidsrettet rehabilitering:

- Et metodeutviklingsprosjekt i Møre og Romsdal, Telemark og Aust-Agder, som er en oppfølging av Revidert nasjonalbudsjett 2008, der det ble vedtatt å sette av midler til etablering av forsøk om arbeidsrettet rehabilitering på bakgrunn av erfaringer fra relevante tilbud innen arbeidsrettet rehabilitering, bl.a. PIA-prosjekt ved Durapart AS i Arendal.
- Forsøk i Møre og Romsdal og Vestfold, som retter seg mot overvektige som på grunn av sin overvekt har problemer med å få eller beholde ordinært arbeid.

I forsøket om metodeutvikling innen arbeidsrettet rehabilitering foreslås maksimalvarighet på 6 måneder, og i forsøket om arbeidsrettet rehabilitering for overvektige foreslås maksimalvarighet på 12 måneder.

YS er positiv til at det nå fokuseres på tjenester innen arbeidsrettet rehabilitering. Dette er tjenester som har vist seg vanskelig å forankre fordi de ofte befinner seg i grenselandet mellom medisinsk behandling og attføring. YS har derfor tro på at slik satsing vil være med på å hindre og redusere sykefraværet.

Videre mener YS det har vært satset for lite på forskning og effektmåling av arbeidsmarkedstiltak, og at det derfor er viktig at departementet sørger for en mer langsiktig og koordinert innsats innenfor forskning på arbeidsrettet rehabilitering. De foreslåtte tiltakene er således et positivt bidrag i denne retning.

Etter YS' mening er det mye som tyder på at samhandlingen mellom aktørene som skal bistå yrkeshemmede arbeidssøkere er for dårlig. Den enkelte deltaker blir i stor grad "satt bort" til tiltaksarrangøren, som har liten tilgang til samhandling med de viktigste aktørene innenfor helse og arbeid (fastleger og NAV-kontor). En konsekvens er at det kan bli kvalitetsbrudd i samhandlingskjeden.

YS mener derfor det er viktig at metodeforsøket får i oppdrag å utvikle bedre samhandlingsrutiner, og at erfaringer og evaluering av dette kan bidra til å finne ut om tettere oppfølging av yrkeshemmede arbeidssøker bidrar til økt inkludering i arbeidslivet.

YS mener at metodeforsøket vil kunne gi svar på om denne type tiltak kan bidra til å mobilisere arbeidsevne hos unge uføre. Dersom unge kan tilbys konstruktive tiltak på tidligst mulig tidspunkt, vil det bety svært mye for deres livskvalitet, samtidig som det er langsiktig og god samfunnsøkonomi. Slikt tiltak kan også være hensiktsmessig til aktivisering av personer som er tilstått midlertidig uføreytelse. Vi mener metodeforsøket bør øremerke noe av ressursene for å måle hvilke effekter det vil ha for disse to gruppene.

Ett av forsøkene retter seg mot overvektige som har problemer med å få eller beholde arbeid. Økt fedme i befolkningen forårsaker for de det gjelder et helseproblem med mulige alvorlige sykdommer som en følge konsekvens. Slik YS ser det er derfor viktig at denne gruppen er med i forsøkene.

Imidlertid stiller YS seg noe spørrende til om avgrensingen av målgruppen er for snever. Det ville kanskje være, slik vi ser det, å foretrekke at de som av ulike årsaker har vanskelighet med å få eller beholde arbeid burde omfattes av tiltaket.

Med vennlig hilsen
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund – YS

Tore Eugen Kvalheim
YS-leder

Finn Berge Haaland
Seniorrådgiver